

Załącznik nr 1 do Uchwały
Nr II/16/2018 Rady Gminy
Lipusz z dnia 19 grudnia 2018 r.

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
na 2019 rok**

Spis treści

Wstęp		3
Rozdział I	Podstawa prawna	4
Rozdział II	Diagnoza problemu uzależnienia od alkoholu na terenie Gminy Lipusz	4
Rozdział III	Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	5
Rozdział IV	Źródło i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	7
Rozdział V	Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lipusz	8

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019 jest dokumentem określającym sposób realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi na terenie gminy Lipusz.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi zakres zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. 2018 r. poz. 2137).

Zgodnie z treścią art. 4¹ ust. 1 w/w ustawy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) (uchylony)
- 5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 7) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019 jest realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipuszu, przy skoordynowanej współpracy z niżej wymienionymi instytucjami:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lipusz;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Lipuszu;
- Urząd Gminy w Lipuszu;
- Zespół Szkół w Lipuszu;
- szkoły ponadpodstawowe oraz szkoły ponadgimnazjalne mające siedzibę w powiecie kościerskim;
- Poradnia Odwykowa w Kościerzynie
- Posterunek Policji w Dziemianach,
- Komenda Powiatowa Policji w Kościerzynie,
- Prokuratura Rejonowa w Kościerzynie,
- Sąd Rejonowy w Kościerzynie,
- Kościół Katolicki
- placówki ochrony zdrowia,
- stowarzyszenia i organizacje pozarządowe,
- oraz inne podmioty skupiające się na rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu.

Rozdział I

Podstawa prawna i merytoryczna regulująca zagadnienia z zakresu rozwiązywania i przeciwdziałania alkoholizmowi.

- 1) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz.U. z 2018 r., poz. 2137),
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)
- 3) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.),
- 4) Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2018 r., poz. 994 ze zm.),
- 5) Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015r. (t. j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1492),
- 6) Inne przepisy oraz wytyczne w zakresie rozwiązywania i przeciwdziałania alkoholizmowi, rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział II

Diagnoza problemu uzależnienia od alkoholu na terenie Gminy Lipusz.

Przygotowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019 zostało poprzedzone analizą problemów uzależnienia od alkoholu na terenie Gminy Lipusz. Dane zawarte w poniższym raporcie pochodzą z informacji uzyskanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lipusz oraz z Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipuszu.

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lipusz w latach 2014-2017 wobec wszystkich złożonych wniosków zastosowano dalszą procedurę wynikającą z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Tabela nr 1

Rok	2014	2015	2016	2017
Wnioski o podjęcie działań	9	2	10	7

Źródło: Dokumenty GKRPA w Gminie Lipusz.

W skutecznym planowaniu i realizacji działań mających na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych niezbędne jest dokładne zdiagnozowanie na terenie gminy zachowań związanych z spożyciem oraz strukturą spożycia napojów alkoholowych wywołanych uzależnieniem.

Tabela nr 2

Wartość sprzedaży

	2014r.	2015r.	2016r.	2017r.
do 4,5% oraz piwa	1 676 127,50 zł	1 748 143,15 zł	1 316 297,76 zł	1 316 297,76 zł
od 4,5% do 18%	58 493, 64 zł	173 149,38 zł	50 329,45 zł	50 329,45 zł
powyżej 18%	633 756, 67 zł	813 307,32 zł	485 325,01 zł	485 325,01 zł
Razem	2 368 377,81 zł	2 734 599,85 zł	1 851 952,22 zł	1 851 952,22 zł

Źródło: Sprawozdanie w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Tabela nr 3**Liczba zezwoleń**

	2014r.		2015r.		2016r.		2017r.	
	poza m-cem sprzedaży	w m-cu sprzedaży	poza m-cem sprzedaży	w m-cu sprzedaży	poza m-cem sprzedaży	w m-cu sprzedaży	poza m-cem sprzedaży	w m-cu sprzedaży
do 4,5% oraz piwa	8	1	0	1	1	3	2	2
od 4,5% do 18%	6	0	0	0	0	3	2	1
powyżej 18%	4	0	0	0	1	3	2	1
Razem	18	1	0	0	2	9	6	4

Źródło: Sprawozdanie w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Rozdział III**Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

Celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2019 roku jest prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych przez ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych występujących na terenie Gminy Lipusz oraz przez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości wśród mieszkańców Gminy Lipusz, kreowanie i propagowanie zdrowego stylu życia.

Cele szczegółowe:

- 1) Zapobieganie oraz częściowe usuwanie skutków uzależnienia od alkoholu, a także negatywnych skutków przemocy w rodzinie.
- 2) Zmniejszenie negatywnych czynników i nieprawidłowości wpływających na życie rodzinne na skutek nadużywania alkoholu i przemocy w rodzinie.
- 3) Planowe wykorzystanie nowoczesnych form wsparcia i działań profilaktycznych kierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży w zakresie uzależnienia od alkoholu i przemocy w rodzinie.
- 4) Współpraca z instytucjami zajmującymi się problem uzależnienia i przeciwdziałania przemocy umożliwiającymi efektywniejsze prowadzenie działalności profilaktycznej i terapeutycznej.

Zadanie 1**Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.**

- 1) Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin oraz dla osób doznających przemocy:
  - motywowanie zarówno osób uzależnionych jak i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii, kierowanie do leczenia specjalistycznego;
  - motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia;
  - udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym poprzez uczestnictwo w grupach wsparcia;
  - rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
  - inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej;
  - gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb instytucji.
- 2) Dofinansowanie realizacji programów rehabilitacji dla osób uzależnionych po zakończonych programach psychoterapii uzależnienia lub programach ograniczających picie alkoholu

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- 1) Finansowanie zadań realizowanych przez Świetlicę działającą przy Zespole Szkół w Lipuszu prowadzonej w formie opiekuńczo– wychowawczej.
- 2) Upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, m.in. opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno– edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy.
- 3) Podnoszenie kompetencji w formie szkoleń i warsztatów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie obejmujące m.in. zagadnienia dotyczące specyfiki zjawiska przemocy w rodzinie, konsekwencji doznawania przemocy w rodzinie, funkcjonowania osób doznających przemocy i stosujących przemoc oraz dotyczących obowiązujących procedur (w tym „Niebieska Karta”), a także profilaktyki uzależnień.
- 4) Podnoszenie kompetencji w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym oraz w zakresie prowadzenia zajęć profilaktycznych (kursy, szkolenia, konferencje).
- 5) Profilaktyka chroniąca przed uzależnieniami dzieci i młodzież szkolną poprzez promocje i wspieranie lokalnego wolontariatu.
- 6) Udział przedstawiciela GKRPA w Gminie Lipusz w pracach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- 7) Podejmowanie interwencji w rodzinach, gdzie występuje przemoc poprzez wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty” i udzielanie pomocy przy współpracy z innymi instytucjami i jednostkami organizacyjnymi.
- 8) Usprawnienie współpracy i przepływu informacji między przedstawicielami różnych służb: współpraca z Punktem Interwencji Kryzysowej w Kościerzynie oraz z instytucjami tworzącymi system pomocy osobom dotkniętym alkoholizmem, a w szczególności ofiarom przemocy domowej – koordynowanie działań poprzez współpracę z Komendą Powiatową Policji w Kościerzynie, Posterunkiem Policji w Dziemianach, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lipuszu, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie, Prokuraturą Rejonową w Kościerzynie, Zespołem Kuratorów Sądowych, przedstawicielami ochrony zdrowia, szkołami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży – w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć.

- 1) Współpraca z placówkami oświatowymi i opiekuńczo – wychowawczymi w zakresie realizacji programów profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży (dofinansowanie działań realizowanych w zakresie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, dofinansowanie warsztatów dla dzieci i młodzieży związanych z tematyką profilaktyczną, wspieranie działań profilaktycznych w szczególności sposób eksponujący szkodliwość alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych).
- 2) Dofinansowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców na bazie programów profilaktycznych.
- 3) Współpraca w zakresie realizacji środowiskowych programów profilaktycznych.
- 4) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych.
- 5) Wspieranie realizacji pozalekcyjnych zajęć sportowych.

- 6) Prowadzenie interaktywnego systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.
- 7) Udział w kampaniach lokalnych i ogólnopolskich z zakresu profilaktyki problemów alkoholowych, promujących zdrowy styl życia.
- 8) Prowadzenie działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych.

Zadanie 4

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lipusz.

- 1) Koordynowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie gminy, poprzez przyjmowanie zgłoszeń o osobach nadużywających alkohol.
- 2) Przeprowadzanie rozmów motywująco – ostrzegawczych podczas posiedzeń GKRPA w Lipuszu.
- 3) Prowadzenie działań motywujących do podjęcia leczenia odwykowego.
- 4) Dofinansowanie programów rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych, po zakończonych programach psychoterapii uzależnienia.
- 5) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia odwykowego.
- 6) Kierowanie na badania przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia, kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego z siedzibą w Kościerzynie.
- 7) Opracowywanie dokumentacji wymaganej przy kierowaniu wniosku do Sądu.
- 8) Zakup materiałów edukacyjnych oraz dystrybucja wśród określonych grup adresatów.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- Podejmowanie działań edukacyjnych, kontrolnych i interwencyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu poniżej 18 roku życia.
- Przeprowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zgodzie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- Przestrzeganie limitu stałych punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży.
- Zobowiązanie podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych do umieszczenia w widocznym miejscu tabliczek informacyjnych o zakazie sprzedaży alkoholu i przestrzegania tego zakazu m. in.: osobom, których stan wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, zakaz spożywania napojów alkoholowych w sklepie i jego otoczeniu.

Rozdział IV

Źródło i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki finansowe budżetu Gminy Lipusz pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, które nie mogą być przeznaczane i wykorzystane na inne cele.

Zasady finansowania poszczególnych zadań określają Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania finansowania gminnych programów profilaktycznych i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz wytyczne Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

Powyższe środki gromadzone są w budżecie gminy:

- 1) w dziale 85 – ochrona zdrowia;
- 2) w rozdziale 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi;

W 2019 roku na wydatki związane z realizacją Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych planuje się przeznaczyć kwotę 60 000,00 złotych.

Rozdział V

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lipusz.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Wójt powołuje gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności inicjujące działania w zakresie określonym w ust.1 w/w ustawy oraz podejmujące czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

W skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lipusz jest organem podejmującym czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Do zadań realizowanych przez członków Gminnej Komisji należy:

- przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego;
- przeprowadzanie rozmów motywacyjnych z osobami uzależnionymi;
- prowadzenie dokumentacji związanej z procedurą leczenia odwykowego;
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w sprawie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- kontrolowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych na wniosek Wójta Gminy, mieszkańców Gminy oraz z własnej inicjatywy i sporządzanie na ich podstawie protokołów;
- Udział w posiedzeniach Komisji;
- inicjowanie i współuczestnictwo w zadaniach o charakterze profilaktycznym;
- realizacja założeń gminnych programów o charakterze zdrowotnym, profilaktycznym i społecznym.

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lipusz przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach komisji, posiedzeniach, kontrolach, które ustala się w wysokości:

- 1) przewodniczący Komisji – 120,00 zł (brutto);
- 2) członek Komisji – 100,00 zł (brutto).

Komisja będzie zbierać się przynajmniej raz na dwa miesiące. Spotkanie może zostać dodatkowo zwołane na wniosek każdego z członków Komisji, o ile wynikną pilne potrzeby. Na posiedzeniach GKRPA w Gminie Lipusz prowadzone są rozmowy z osobami uzależnionymi i współuzależnionym, osobami podejrzanymi o doznawanie przemocy w rodzinie, osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy w rodzinie, kompletowane są dokumenty do Sadu Rejonowego, Prokuratury i Policji oraz wydawane są opinie dotyczące zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości oraz uchwałami Rady Gminy Lipusz.

Podstawą wynagrodzenia członków Komisji są protokoły z posiedzeń GKRPA w Gminie Lipusz i kontroli punktów sprzedaży alkoholu wraz z listą obecności.

Przyjmuje się zasady zwrotu kosztów podróży służbowych tj. podróży związanych z wykonywaniem funkcji członka GKRPA w Gminie Lipusz według zasad uregulowanych Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 167.)

Wydatki na wynagrodzenia, szkolenia, koszty podróży służbowych (delegacje) członków Gminnej Komisji realizowane są ze środków budżetu Gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określonych w niniejszym Programie.